

ny verden

24.01.023

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **1** 1975

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen, redaktør
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors

DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv. kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr. 2,50

NORGE:
Elisenbergvn. 35, Oslo 2
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Postgiro 12 579 - Tlf. 44 64 78

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8, 2900 Hellerup
Postgiro 18 51 51 Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors

Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN
Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugs
foreningen

Forsiden:
Professor Theophil Spoerri og hans
hustru Helene på terrassen i Caux.

Det umuliges kunst

«Demokratiet er den vanskeligste av alle statsformer, men jeg vet ikke om noen bedre,» skal Winston Churchill en gang ha sagt. Det synes å være en historisk kjennsgjering at den vanskeligste av alle oppgaver som demokratiet legger på sine samfunnsborgere, er å samarbeide.

Nødvendigheten av samarbeid vil alle være enige om. Ansvaret for et samarbeid vil færre være enige om. Og konsekvensen, følgene av et manglende samarbeid, er det enda færre som vil ta. Få er det som vil se eller innrømme hva mangel på samarbeid har kostet og kan koste.

Cornelius Ryans bok «The Last Battle» gir stoff til ettertanke. Denne godt dokumenterte boken om den annen verdenskrigs siste kamper om Berlin forteller også om de prinsipielle uenigheter og mangel på ekte samarbeid mellom de vestlige demokratiers politiske ledere. Den viser også de rivaliseringer og motsetningsforhold som fantes blant de alliertes militære ledere. Spørsmålet tvinger seg frem: Hvor meget ble disse forholdene utnyttet av de krefter som sto demokratiet og friheten imot? Europas deling, slik den ble, vil kommende generasjoner måtte bære følgene av.

En politiker sa nylig under en samtale i Stortinget: «Det snakkes om et borgerlig samarbeid. Latterlig — vi greier jo ikke engang å snakke med hverandre.» Han sa ikke mer.

La oss stille spørsmålet på en annen måte: Er det mulig å samarbeide uten å være glad i hverandre? Med andre ord, akseptere hverandre slik vi er og hjelpe hverandre til å yte det beste en kan i en felles oppgave? Er det mulig å samarbeide uten en bunn ærlig åpenhet overfor hverandre om de sår som enda svir og skiller — det være seg bitterhet, skuffelse, misunnelse, hovmot, forakt, ting som ikke er tilgitt? Kunne et redelig oppgjør mellom politikerne åpne veien for et ekte vennskap mellom dem? Forutsetter ikke et ekte samarbeid et sant vannskap?

Politikk er det muliges kunst, blir det ofte sagt. Politikk burde være den kunst å få det umulige til å bli mulig. For det mulige er jo ingen kunst.

ÅRSSKIFTE

Pessimistene regner ikke med gnisten i menneskeånden som kan tenne storhet og fri mennesket til en innsats som overtreffer alle forventninger. Optimistene legger store planer, databehandler, stiller prognoser og kalkulerer, men tar ofte feil fordi de ikke regner med de lavere sider av menneskenaturen.

Vi transplanterer hjerter men kan ikke kurere hjerteløsheten. Vi går på månen, men kan ikke gå trygt i New Yorks gater. Vi eksperimenterer ut nye kornsorter, men nye motiver i mennesker må til for at alle skal få mat. Vi forguder hjernen, men ødelegger den med narkotika.

Disse tragiske paradokser har sin rot i motsetningene i mennesket selv, og kampen for en ny verdensorden må begynne der. Hver og en av oss kan bestemme hvordan vårt liv skal bli brukt — som en del av sykdommen eller en del av helbredelsen.

Viktige forandringer

Blant de betydningsfulle utviklinger som har funnet sted de siste årene kan nevnes:

— Forandringen fra den kalde krigen til den hete freden — eller til en avspenning som i virkeligheten er et risikofyllt forsøk på å unngå krig.

— Slutten på stormakthegemoniet. Idag har araberne stor makt og den tredje verden kan ikke lenger deles opp i blokker eller innflytelsesfærer.

— Slutten på en generasjon av etterkrigsledere, Adenauer, de Gaulle, Nehru, Sukarno, Ho Chi Minh, Nasser. De nye ledere er i større grad pragmatikere og teknokrater. (Etter Watergate

Fra det indiske tidsskriftet HIMMAT sakser vi en medarbeiders refleksjoner om vår egen tid og utsiktene fremover.

er imidlertid kravet om integritet og karakter blitt sterkere.)

— Vietnam. Her ble den store amerikanske drøm til et mareritt som signaliserte desillusjoneringen av Vesten og kapitalismen.

— Tsjekkoslovakia viste at kommunismen er et system som fremdeles er avhengig av voldsbruk. Samtidig peker Solsjenitsyn og hans venner på et nytt håp, hvor fjernt det enn måtte være.

Hva den enkelte kan gjøre

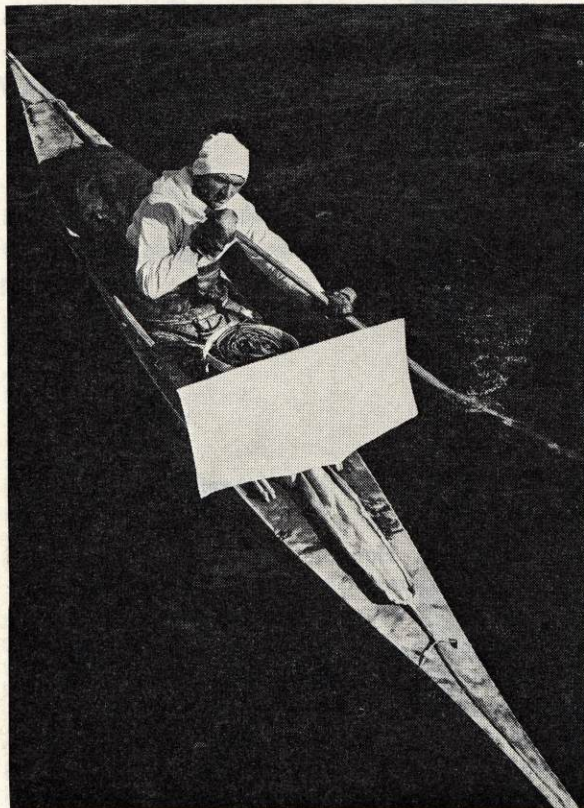
Selvsagt har vi alltid hatt kriser, og mange av dem har vært verdensomspennende. Men idag har «fremskrittet» bragt oss til et punkt hvor sviktende menneskekvalitet ikke bare er et teknisk spørsmål, men et spørsmål om menneskehetens fortsatte eksistens.

Matmangel, uopprettelig forurensning av naturen, trusselen om atom-selv-mord — alt dette stiller oss foran et ultimatum. Vi må vokse opp moralsk og åndelig, eller gå under.

Det er noe i menneskets ånd som lengter etter en ny modenhet. Hverken undertrykkelse eller velstand kan helt få has på denne lengselen. Vi møter den i en Solsjenitsyn eller hos ungdom i Vesten som snur ryggen til overfloden og leter etter den åndelige faktor.

Gud ærer et menneskes beslutning om å vokse og forvandles på en måte som de fleste av oss i vår snusfornuft ikke regner med.

Ett menneske alene står maktesløst overfor vår tids utfordring. Ett menneske pluss Gud representerer en uventet dynamikk i kampen om fremtiden.

Selfangst med kajakk drives fremdeles etter en gammel og velprøvet metode. Det hvite seilet skal hindre selen i å oppdage jegeren. På mannens høyre side ligger to harpuner klare. Bak ham en oppblåst blære som festes til byttet og hindrer at det synker.

mennesker som tror de vet best. «Vi skal ryste av oss formynderskapet,» sier samene Jovva Spik i Jokkmokk.

Hvordan kan minoritetene finne sin rettmessige plass i verdensfamilien? Hva er deres kulturelle og åndelige bidrag? Hva kan vi i den høyt teknifiserte og materialistiske verden lære av dem — om et rett forhold til himmel, tid og natur? Og hvordan kan historiens urett bli gjort rett igjen?

Svaret på dette må søkes og finnes, for minoritetenes egen del, men like meget for vår del som mener oss å tilhøre majoriteten.

Nedenfor gjengir vi en del synspunkter som grønlederen, folketingsrepresentant Lars Emil Johansen ga en internasjonal gruppe fra Moralsk Opprustning nylig. Han er den yngste av de to valgte representantene fra Grønland. Møtet fant sted i komitérom 4 i Folketinget, med Johansen sittende under et stort maleri av grønlandsk natur og med den internasjonale gruppen i en krets omkring.

Grønlederen er en ung (27 år) og dynamisk politiker som foruten å sitte i Folketinget også er medlem av Landsrådet, en rådgivende forsamling for Grønland. Blant merkesaker han har fått igjennom i den senere tid, er beslutningen om å opprette et eget institutt for grønlandsk kultur og språk. I sitt grunnriss minner det om det nordiske sameinstituttet i Kautokeino.

Ikke løsrivelse

Grønland ønsker større beslutningsrett over egne anliggender, men ikke løsrivelse fra Danmark, hevdet Johansen under møtet med den internasjonale gruppen. Det arbeides for å gjøre om Landsrådet til en lovgivende forsamling i saker som angår landet, for eksempel utnyttelse av naturrikdommer.

Under folkeavstemmingen om EF gikk to tredjedeler av Grønlands-stemmene *mot* medlemskap. «Vi er forrykende uenig med danskene der,» sier Johansen. «Vi føler oss ikke som en del av Eu-

ropa, og frykter at de store nasjonene i EF skal tvinge til seg råderetten over våre olje- og mineralforekomster. Få danskere forstår hvor meget disse spørsmålene betyr for oss.»

Informasjonssvikt

Grønlands utvikling skjøt plutselig fart i 1953, da landet ble en likveverdige del av Danmark. Men mange av de problemene man nå har, skyldes at grønlanderne ikke er blitt konsultert om reformene i tilstrekkelig grad. En del sosiale problemer som for eksempel alkoholmisbruket, skyldes for en stor del frustrasjon over at de selv ikke har fått være med å ta beslutningene.

Det gis utrolig lite informasjon om Grønland i Danmark, mener Lars Emil Johansen. «Derfor kan vi ikke håpe på noen virkelig forståelse i den danske befolkningen.» TV og presse bringer bare sensasjonene — drikkingen blant grønlanderne, oljefunn utenfor kysten o.l. «De langt viktigere spørsmålene som gjelder vår fiskerigrænse, for-

urensningsproblemet og vårt ønske om større selvstyre blir nesten ikke nevnt. Jeg må tale til et Folketing som ikke kjenner forholdene. Vår samfunnsstruktur er så vidt forskjellig fra resten av Europas.»

Den fjerde verden

Det er økende politisk interesse og aktivitet i den grønlandske befolkningen, spesielt blant de unge. De eldre er tilfreds med at landet blir styrt fra København, men de unge vil selv ha en finger med, sier Johansen. «Vi ønsker en tilknytningsform til Danmark som er lik den Færøyene har (med selvbestemmelsesrett i økonomiske spørsmål, skattlegging o.l.), og utenfor EF.» Han kan tenke seg et samarbeid med fiske som grunnlag (landbruk er irrelevant) mellom Grønland, Norge, Færøyene, Island og Canada.

Grønlederen kommer inn på begrepet «Den fjerde verden» — verdens minoriteter. Våren 1974 møttes representanter for grønlanderne, sa-

Kontinentene møtes. Lars Emil Johansen sammen med Sam Pono, Sør-Afrika og Bhanudas Kale, India, i Folketinget.

Grønland

Grønland er et diffust begrep for de fleste nordmenn. Et unntak er de mange norske fiskere og selfangere som i årevis har trosset vær og vind under fangst langs kysten av Øst-Grønland. De litt eldre husker også den bitre striden mellom Danmark og Norge om suvereniteten over Grønland, som ble avgjort ved dommen i Haag i 1933.

Idag skjer det en oppvåkning blant verdens mange minoriteter. Overalt — på Nordkalotten, langs den sovjetisk/kinesiske grensen, i Irak, i det sveitsiske Jura, i Latin-Amerika — er minoriteter blitt seg bevisst sine historiske rettigheter. De unge krever handling og er ikke villige til å vente lengre. Å lytte til en ung grønlander i Danmark er som å lytte til en ung same i Karasjok. De samme problemer, den samme følelse av at beslutninger fattes over deres hoder av

mene og de nordamerikanske indianerne i København. Under dette første møtet ble kontakter knyttet og problemene presentert. Spesielt er minoritetene opptatt av eiendomsretten til den jord de lever på. En ny og større konferanse skal holdes i Ottawa i mars—april i år, der de håper å komme videre mot rettferdighet for verdens minoriteter.

«Vi grønlandere har større mulighet for å på-

virke skolesystemet og bevare vårt språk enn andre minoriteter,» mener Lars Emil Johansen. «På dette punktet kan vi komme samene og indianerne til hjelp.» Han forteller ellers at Nordisk Råds kulturutvalg planlegger å besøke Grønland, og ser dette som positivt. «Hver eneste gang jeg forteller om landet ønsker jeg at jeg bedre kunne illustrere forholdene. Jeg råder folk til å reise til Grønland og se selv!»

S. E. J.

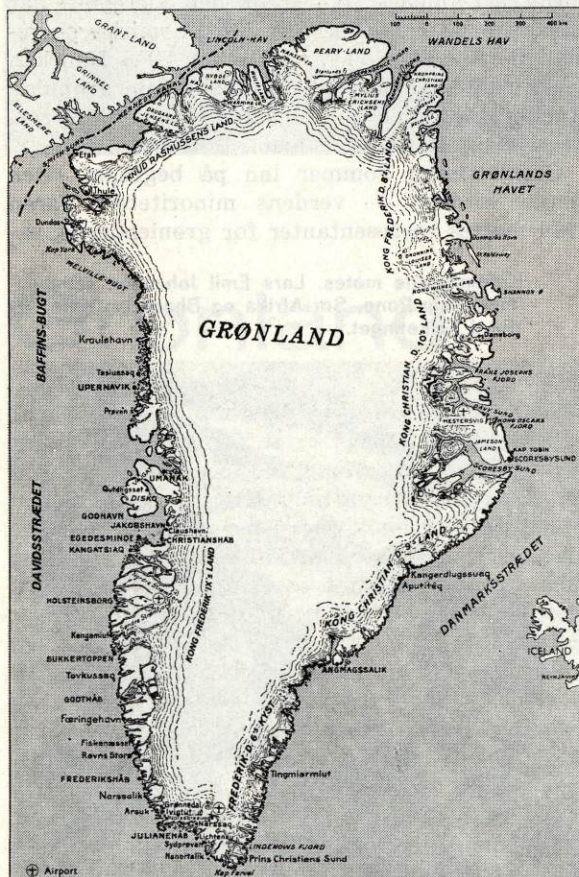
Grønland, verdens største øy, er nesten et kontinent alene. En uendelig isbre dekker 86 prosent av landet. Langs kysten er det likevel så meget isfritt land at det svarer til Englands og Italias samlede areal. Spredt langs kysten bor en befolkning på 50.000 mennesker — et folk av blandet eskimoisk og nordisk rase — nå borgere av kongeriket Danmark.

FOLK: Eskimoene, som opprinnelig kom fra Asia, har trolig bebodd øya i flere tusen år og er idag verdens største eskimoiske folkegruppe. Nordisk bosetting år 1000—1500 e.Kr. og fra 1721. Folketallet øker og ventes å nå 65.000 i 1985.

SPRÅK: «Grønlands apostel», nordmannen Hans Egede og hans sønn Paul skapte i 1720-årene det første skriftspråk bygget på den eskimoiske dialekten rundt Godthåb. Det tales tre dialekter, til dels meget forskjellige, i vest, nord og øst. Dansk er sammen med grønlandsk, offisielt språk.

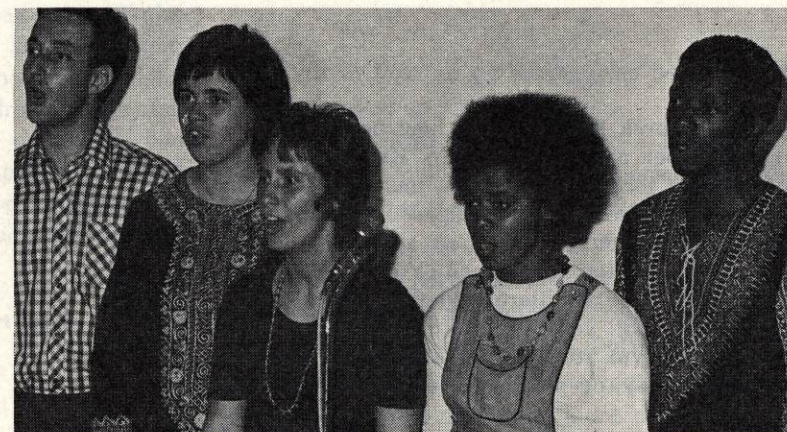
NÆRINGSLIV: Fra gammelt av jakt og sel-fangst. Idag dominerer fisket, og en moderne trålerflåte er under bygging. En del bergverk (kryolitt, marmor og kull). Reindrift synes å ha gode muligheter på vestkysten, ledes av nordiske samer. Oljeleting er påbegynt.

ADMINISTRASJON: En landshøvding leder den lokale forvaltningen som har sete i Godthåb, der en også finner det folkevalgte Landsrådet. Den internasjonale domstolen i Haag stadfestet i 1933 Danmarks suverenitet over hele Grønland. Norge har en avtale med Danmark om fisket langs østkysten, som inntil 1977 gir norske fiskere de samme rettigheter som landets egne.

RHODESIA —

Statsminister Ian Smiths beslutning i desember om å innlede forhandlinger med de afrikanske lederne, er et lite skritt i riktig retning. Hvor dypt den nye holdningen hos de hvite stikker, vil vel forhandlingene de neste ukene gi svar på.

Unge fra England, Sverige, Sveits og Rhodesia synger foran premieren på Crossroad i Salisbury.

Det følgende forteller litt om arbeidet som pågår for å skape nasjonal enhet i Rhodesia.

Filmen *Cross Road* bygget på dr. Frank Buchmans liv og arbeid, hadde i november, like før Ian Smiths dramatiske utspill, sin verdenspremiere i Salisbury. Dette skjedde i universitetet, et sted som har vært i sentrum for opposisjonen mot regjeringens tidligere politikk og der det flere ganger har vært studentopptøyer. Universitetet har som prinsipp like rettigheter for alle raser. Alle studentene behandles likt. Likevel sier formannen i studenttinget at planer og tiltak som skal gjøre universitetet til et mønster for landet, ofte ender i skuffelse og bitterhet. «Istedet for å være et lysende eksempel, har universitetet bare blitt et speilbilde av Rhodesias karakter.»

Mot denne bakgrunn og mens geriljakamper pågikk langs grensen, fikk *Cross Road* en spesiell virkning, med det alternativ til hat og frykt som filmen gir. Rektor, professor Robert Craig, som selv hadde innbudt studentene og representanter for myndighetene, talte foran filmen. Han la stor vekt på det som gjøres i Moralsk Opprustnings navn, sa han. «La det bli fred på jor-

den og fred i Rhodesia og la det begynne med meg selv. Alt som er stor må begynne med deg og meg.»

Initiativet til filmforestillingen var tatt av en hvit student, Alec Smith, og en ung afrikaner, Stephen Moyo. Han ledet tidligere demonstrasjoner på universitetet. Alec Smith sa at han og Moyo sto sammen om å føle et ansvar for landet. «Rhodesia har store problemer men også store muligheter. Gud kan vise oss hvordan vi skal løse problemene og utnytte mulighetene.»

Moyo, som var forhindret på grunn av sykdom, hadde bedt Smith lese opp hans egen tale. I den sa han bl. a.: «En berømt amerikansk neger og pedagog sa en gang at ingen skulle få trekke ham så langt ned at han hatet andre. Sannheten er,» sa Moyo, «at dersom vi hater noen, selv et eneste menneske, kan vi umulig elske menneskeheten.»

Amerikansk dans ledsaget av trommer og sang fylte auditoriet i mellomakten. En internasjonal gruppe fra 8 nasjoner talte. Rhodesisk fjernsyn intervjuet gruppen i et program som ble sendt like etter nyhetene. *Cross Road* er senere vist i byene Gwelo og Bulawayo.

Mot til å leve

Noen ord i farten med Victor Sparre

På Tiden Norsk Forlag kom i høst boken «Stene skal rope» av Victor Sparre. Kunstneren har hatt mange jern i ilden i 1974, men også en bok har det blitt tid til. Med godt resultat, etter anmeldelsene å dømme.

— *Hva arbeider du med nå, Victor Sparre?*

— Nå er det litt stillere så det er ikke mer enn ti ting samtidig! Jeg har nettopp lagt siste hånd på det 100 kvm store glassmaleriet til den nye kirken på Jeløy, og planlegger en malerutstilling i utlandet.

— *Hva syns du om kommentarene til din bok?*

— Det ser ut som om de fleste oppfatter hva jeg har villet med boken. Særlig har noen brevlige hilsener vært av stor betydning for meg. En 20 års pike skriver at så ond som verden er, har hun vegret seg mot å ta lidelsene hos vår tids mennesker inn over seg. Hun synes hennes personlige liv er vanskelig nok allerede. Nå sier hun at mine bilder og min bok har gitt henne mot til å leve.

— *Hvilke tanker gjør du deg om dette nye året og hva ønsker du skal skje?*

— Jeg sørger for å ha så meget annet å tenke på at ikke bekymringene skal ta overhånd. Men jeg kan ikke komme fra inntrykket av at i vårt land har den nasjonale egoisme og selvgodhet spredd seg i en uhyggelig grad.

Internasjonalt synes alt å ligne mer og mer på mellomkrigsårene. Enkeltmennesker og nasjoner blir mer og mer redde for å stå opp mot urett og vold. München-ånden har tatt plass i menneskenes hjerter igjen.

Mitt største ønske og håp er at menneskeheten skal finne sannhet og tro igjen gjennom den mirakuløse gjenfødelse av frihetenes ånd som har funnet sted blant de russiske diktere og det russiske folk.

Victor Sparres bok er anmeldt i en rekke norske aviser. Vi gjengir nedenfor noen utdrag.

«... en av de mest personlige bøkene denne høsten, og dermed en av de mest stimulerende. Maleren forteller om seg selv og sitt kunstsyn... Som man ser, er dette ikke noe estetisk program, det er en tolkning av Europas åndelige situasjon — og et forsøk på å formulere et svar, et 'tilbake til kildene' i fornyelsens hensikt. Men dette er bare ett aspekt av boken, forfatteren assosierer friskt i mange retninger underveis, med mange viktige og frappe iakttagelser, selvfølgelig mange man ikke behøver å slutte seg til, men også blant dem finnes mange som vekker til ettertanke. At han skriver i en veloplagt, spill-levende stil og har vidåpne øyne og stor appetitt på verden gjør boken underholdende i ordets beste forstand. Anderledes: Man har hele tiden lyst til å lese...»

Kulturredaktør Finn Jor, Aftenposten.

«For Victor Sparre er troen og kunsten ett, fordi begge er ham selv, og med begge lever han intenst med i tidens nød og håp. Kampen mellom åndsmennesket og maktmennesket opptar ham i særlig grad. Åndsmennesket må ikke trekke seg tilbake i mismot og skuffelse, sier han. 'Mange samstemmer i bedømmelsen av de ytre tegn på degenerasjon og oppløsning i vårt samfunn, men ikke så mange har fått øye på de svake signaler man ser på forhøyet forståelse av menneskehetens etiske oppgave.' Til disse signaler regner han utvilsomt Moralsk Opprustning, som han har viet flere år av sitt liv. Ikke mindre betatt er han av frihetens og troens martyrer i øst, som i ham har en trofast venn og forkjemper... Victor Sparres vidunderlig springende og dypt personlige bok er både berikende og utfordrende lesning. Ikke en linje er likegyldig.»

Johan B. Hygen, i Vårt Land.

«... Misjonsiver tar man aldri feil av, den er alltid like anstrengende. Som mye annet i denne underlige boka, som veksler mellom det ha-stemte og det nøkterne, pendler fra ren selvbiografi til bønnebok, fra reisebrev og religiøst agitassjonskrift til noe som tenderer henimot et fast og sterkt frihetsmanifest. Som undertittel står det: Om kunst og frihet, mens det burde stått: «Om kunst, frihet og misjonerende tro».

Misjonær innrømmer han da også at han er. I ung alder ble han omvendt av den såkalte Oxford-bevegelsen, seinere kalt Moralsk Opprustning eller MRA, og det som kom til å prege den unge Victor Sparre ser ut til å prege ham enda sterkere i dag. - - -

Og det ser ut til at enkelte på en utilsatelig måte må ha blandet sammen sak og person i sin kritikk av ildsjelen Victor Sparre og hans kunst. Det er ille at den slags skjer.

- - - sin Gudstro meisler han ut med kraft og fantasi. Her viser han seg som den kunstner han så utvilsomt er. - - -

Carsten Middelthon i Arbeiderbladet.

Nye filmer

«Ikke alt er bomber og ødeleggelse her i Belfast. Det finns også en annen historie.»

Det er en kranfører i havnen i Belfast som sier dette. Vi møter ham i åpningsscenen i den nye dokumentarfilmen *Belfast Report*, der han sitter 30 meter over bakken i sin krankabin. Hans hustru er lærerinne for protestantiske barn. Begge er opptatt av hvordan fremtiden skal bli for alle barn i Nord-Irland. Dette gjorde dem interessert i Moralsk Opprustning. I dokken er det bare katolske arbeidere, mens på skipsverftet like ved er alle protestanter. Kan alminnelige mennesker gjøre noe for å stoppe den meningsløse hat- og terrorkampanjen?

Billy Childs, Tommy Elwood, Jack Lavelle og deres familier har erfart at de kan, og de vil gjennom filmen gi andre del i sine erfaringer. Denne 25 minutters lange filmen, som virkelig gir håp, vil snart være oversatt og klar til bruk i Norge. Den distribueres i disse dager til en rekke land.

Hva lever du for? heter en annen ny film, som er hentet fra skotsk studentmiljø. To unge studenter er på leting etter et stort nok mål for sine liv. Den ene, en kvinnelig biokjemiker, forsøker å ta sitt eget liv, men finner at det allikevel finnes en vei videre for henne. Den andre, en ung mann som studerer jordbruk, vil gjøre en innsats i U-land. Men først innser han nødvendigheten av å ta visse personlige beslutninger. Begge hovedpersonene spiller seg selv, og historiene er autentiske.

Også denne filmen vil om kort tid vært klar til bruk. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Ny Verdens redaksjon.

Problematisk samliv

I en 900 siders tykk bok har det svenske Sosialdepartementet nylig lagt fram en utredning om skolens seksual- og samlivsundervisning, slik den har artet seg de siste 10 år, og slik man mener den burde utformes.

I et eget kapittel gjengis en del av de reaksjoner denne undervisningen møtte da den ble gjennomført i svenske skoler.

Vi sakser:

Følgende dag mottok departementet den skrive- velsen som vakte mest oppsikt av alle: «140 lä- kares hemställan till Konungen om åtgärder för förstärkt karaktärsfostran m.m.»

Idealdannelse på Guds bud

Det var en meningsytring organisert av MRA som et halvt år senere ble fulgt av 1056 syke- pleiere som erklærte seg solidariske med lege- nes henvendelse. Den siste kom endog i brosjyre- form. Undertegnerne mener med støtte i tall over gonorré og tenåringsgraviditeter, å kunne kon- statere «en tiltagende moralsk og åndelig ned- brytning» som har «oppstått i en tid med omfat-

900 sider

tende seksuell opplysning». Botemidlet er ikke mer opplysning men idealdannelse bygget på Guds ti bud, som ikke blir mindre gyldig fordi

mennesker ikke lever etter dem. Demokrati kan ikke eksistere uten et kristent fundament. At en klar idealdannelse mangler er den virkelige grun- nen til disiplinoppløsningen i skolen, som kom- mer til å lede til samfunnets oppløsning om den får fortsette. Angående seksualundervisningen bør en slå fast følgende: Den seksuelle holdnin- gen er ikke elevenes privatsak. Skolen skal ta ansvar også for den. «Seksuell avholdenhet byr ikke på vesentlige problemer.» Det er ikke av- holdenhet men forhold utenfor ekteskap som le- der til nevrosen. Dette bør seksualundervisningen gjøre klart. Ekteskapet er den eneste normale rammen for seksuelt samliv, for bare der tar man fullt ansvar for hverandre og barna. Avvik fra denne ordningen er en krenkelse av menneske- verdet. Seksualundervisningen bør legges opp med tanke på familien og kalles familiekunnskap.»

Press

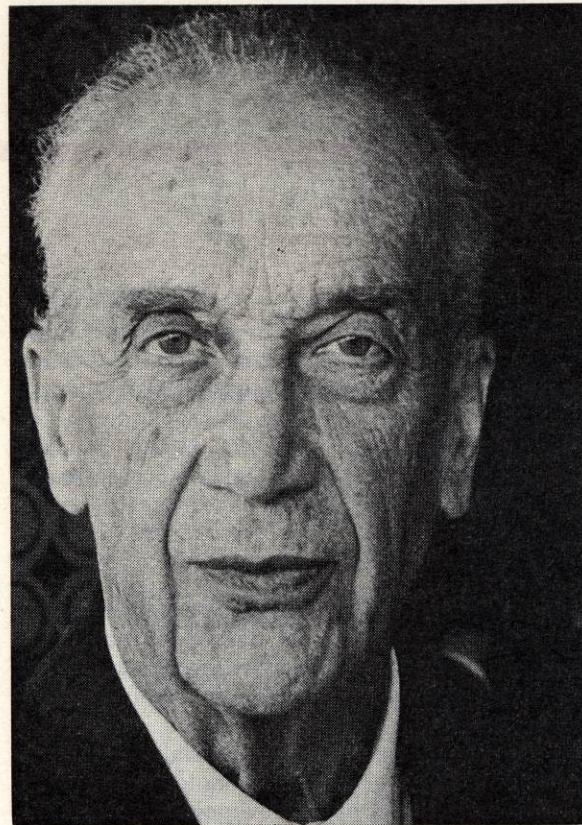
USSU går videre og gjengir de motreaksjoner disse uttalelsene skapte, bl. a. fra en del fremtre- dende leger, som mener de ikke representerer flertallets syn.

Den kristne dagsavisen «Dagen» i Stockholm, slo i forrige måned stort opp et intervju med en kvinnelig skolelege i Göteborg. Hun hevder at seksualundervisningen i dens nåværende form legger et utilbørlig press på de unge pikene og er hovedårsak til at så mange av dem får psy- kiske problemer.

Kanskje flere

På bakgrunn av den reaksjonen mot oversek- sualiseringen som nå begynner å komme i Sve- rige (Dagens Nyheter m. fl.) vil kanskje flere etter hvert stille seg på linje med de 140 legene og de 1056 sykepleierne i deres kamp for en ba- lansert seksualundervisning.

USSU gjør imidlertid ikke det i sin konklusjon.

En tenker og fornyer

Professor Theophil Spoerri døde i Caux julaften 1974, i det senter for Moralsk Opprustning som han selv var med på å skape.

Spoerri var en historiker som samtidig evnet å leve helt i nåtiden. Hans tenkning og hans om- sorg favnet menneskeheten uten å miste individet av syne. Han kombinerte et glimrende intellekt med et varmt hjerte. Som en av verdens fremste Dante-forskere mottok han i 1962 byen Firenzes gullmedalje og noen år senere en utmerkelse fra den italienske stat for sitt arbeid. To av hans siste bøker var «Introduksjon til den guddomme- lige komedie» og «Pascal idag». I en periode var han rektor ved universitetet i Zürich.

Sammen med mange andre sveitsere satset ekteparet Spoerri i 1946 sine penger på å kjøpe det store hotellkomplekset Caux ved Montreux og bygge det opp til et senter for Europas åndeli-

ge og moralske gjenreisning etter krigen. Theo- phil Spoerri var en av dem som har gitt Caux dets karakter de siste 30 år. Han var utrettelig i sin kamp for at mennesker skulle vokse og finne sin bestemmelse under Gud. Kvelden før han døde hadde han lange samtaler med et ungt ma- rokkansk ektepar og en ung franskmann fra El- sass-Lothringen.

Mens han spiste frokost i sengen juleaftens morgen fortalte han sin hustru Helene om sine mange planer og idéer. Like etter døde han stille.

1971 kom Spoerri's siste bok, «Dynamik aus der Stille» — en vurdering av Frank Buch- mans livsverk og dets aktualitet idag. Han hadde ved sin død nettopp lagt siste hånd på en ny bok som han har skrevet sammen med sønnen Pierre.

Vi bragte i novembernummeret av Ny Verden en tale professor Spoerri holdt til ungdommen ved et seminar i Caux.

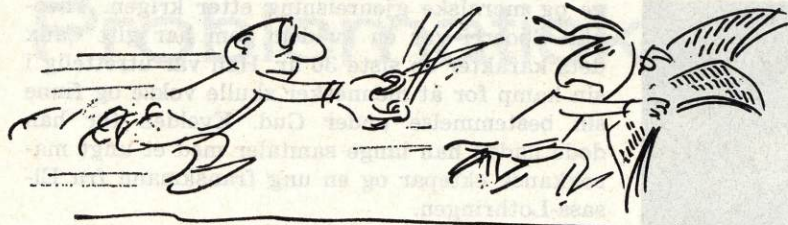
Karlskoga

Verdens matmangel sto i forgrunnen da for- mannen i Lantbrukarnas Riksförbund, Erik Jons- son, fortalte om situasjonen i svensk jordbruk idag. Han talte på nyttårskonferansen som MRA arrangerte på Karlskoga Folkehøyskole i Värm- land 2.—5. januar.

Jonsson sa at innstillingen til jordbruk er i ferd med å snu seg i Sverige. For ti år siden ville man gjøre Sverige til et industriland og de- ke en stor del av matbehovet ved import. Idag innser man betydningen av å produsere mat, og selv om store arealer med dyrket jord «er lagt under asfalt», produserer landet idag mer mat enn noen gang, og produksjonen kan økes ytter- ligere.

Riksdagen bevilget kort før jul ekstra penger slik at hveteoverskuddet på 100 000 tonn kan gis til land som er i nød. Tidligere har Sverige ved Romakonferansen forpliktet seg til å yte ytter- ligere 75 000 tonn årlig gjennom FN.

Konferansen i Karlskoga samlet 140 mennesker i alle aldre fra Kiruna til Malmø, samt Danmark, Finland og Norge. Tre riksdagsmenn tok aktivt del. Landshøvdingen i Ørebro len, Harald Arons- son, besøkte konferansen i år som ifjor.

klippet

Liberalisme (kapitalisme) og sosialisme, det er kontoret og fabrikken som rykker inn i sentrum av det sosiale univers og erobrer den tomme pllassen etter «tronen og alteret», samtidig som de gjør vitenskap, kultur og forskning til et underbruk av staten og næringslivet . . .

Det nytter ikke late som om det «konservative» borgerskap har monopol på noe særdeles fint som heter «åndelige verdier», «moraliske normer» og «ærbødighet for det som slekt etter slekt har bygget opp» — alt dette som bortsett fra de fine betegnelser, er blitt sørgelig diffust og problematisk og vanskelig å bli enige om når man vil vite hva det innebærer i detalj og hvordan det henger sammen. Vi lever ikke lenger innenfor en kulturtradisjon som er intakt, tradisjonen kan ikke lenger bære oss, den er i full oppløsning. Det er derfor som vi snarere må gjenskape, fornye og bære tradisjonen.

Niels Magnus Bugge. Kronikk i Morgenbladet om Lars Roar Langslets bok «Frihet og orden».

Når lærere i den høyere skolen i Victoria ber om at alle eksamener til opptagelse ved universitetet blir sløyfet til fordel for loddtrekning, må man spørre hvorfor en så betydelig del av landets lærere har så liten tro på verdien av det de gjør.

Som lærere trenger vi ydmykhet. Foreldrenes omsorg for barna er den avgjørende faktor i undervisningen, for det er det barnet bringer med seg til skolen som avgjør hva det får ut av undervisningen.

Kim Beazley, undervisningsminister i Australia.

Vi takker Gud hver dag for det liv som vi nå får leve.

Fru Natalja Dmitrijewna Solsjenitsyn, under et møte med pressen i Stockholm.

Der ute, under det skinnende hvelv, mellom menn det heter;

Mann, vær deg selv!

Her inne hos oss mellom trollenes flokk, det heter: Troll, vær deg selv nok!

Henrik Ibsen.

Men heldigvis finnes det fremdeles kristne som ikke har sviktet Jesus. Og det finnes sosialister som ikke har sviktet arbeiderbevegelsen. Vi har representanter for begge grupper blant oss. Heldigvis. De forstår hverandre, nå som i gamle dager. De finnes fremdeles, de sosialister som uimiddelbart skjønner hva han mente, Keir Hardie — den engelske arbeiderbevegelsens skaper — da han sa: «Sosialisme betyr ikke bare sosialisering av rikdom og produksjonsmidler, men også av våre liv, våre hjerter, oss selv. Sosialisme er i egentligste forstand ikke å ta, men å gi. Dens moral er det menneskelige og guddommelige prinsipp, at som vi gir, slik skal vi også leve, og bare når vi er rede til å ofre vårt liv skal vi vinne det.»

Ser man slik på sosialismen vil man neppe ha vansker med å samarbeide nært med de, som tross alle sære kirkepåfunn og merkverdige biskoputtalelser har bevart Jesu ord i sine hjerter. Da vil ikke forholdet mellom kristendom og arbeiderbevegelse være noe problem i det hele tatt.

Yngvar Ustvedt i Debatt og Kultur, Arbeiderbladet.

Å tro at mennesket fra naturen av er fremskrittvennlig, fornuftig og fritt, ser jeg på som et selvbedrag. Hitlerdiktaturet, krigen og kjennskapet til andre fryktelige menneskelige villfarelser har tvunget meg til å erkjenne nødvendigheten av at mennesket binder seg til det transcendentale.

Forbundskansler Helmut Schmidt i et foredrag i St. Jacobi kirken, Hamburg.

Kort nytt

KARLSTAD

«Han tror på en fremtid for India», er overskriften på et intervju med ekteparet Ove og Ingalill Jensen i *Nya Wermlands-Tidningen*. Jensens, som eier en gård med bl. a. 125 melkekuer, er nettopp kommet tilbake fra den internasjonale meierikongressen i New Delhi. De reiste til flere delstater og var gjester hos indiske bønder.

«Ove Jensen tror India vil klare å løse sine mange og tilsynelatende uløselige problemer. India har, sier han, forutsetninger for å bli et jordbruksland som kan mette sine 550 mill. innbyggere.»

Han nevner som eksempel Anand-prosjektet i staten Gujerat, der et stort antall bønder frivillig har gått sammen i en kooperasjon for effektiv produksjon og distribusjon av melk. Dette pilotprosjektet skal nå gjøres etter i de store sentrene i India og tar sikte på å avhjelpe proteinmangel særlig blant barn.

«Skal inderne komme seg opp fra sult og nød må det først skje en omveltning i menneskers sinn. Vi mener vi har fått beviser på at dette skjer, bl. a. ved det sentret for moralsk opprustning som vi besøkte,» sier ekteparet Jensen.

EN NY FAKTOR

Det andre av en serie med industriseminarer er holdt i Asia Plateau, MRAs senter i India. Industriedrifter i Bombay, Poona, Bangalore, Madras og Delhi hadde sendt delegasjoner for å drøfte og finne praktiske løsninger på problemer som splitter industrien.

Indias ledende økonom, professor S. D. Punekar sa om samarbeidet i indisk industri at «vi har forhandlingsmaskineriet, men en atmosfære av tillit mangler.»

Flere talere ga uttrykk for at det er en sammenheng mellom privat livsførsel og evnen til å få industrien til å fungere. Satya Bannerjee som tidligere var formann for Hindustan lokførerers forbund, sa at han alltid krevde rettferdighet fra arbeidsgiverne. «I mitt hjem var jeg en verre

tyrann enn noen sjef.»

En arbeider fra den store tekstilfabrikken Khatau Mills sa at det var forvandlingen i en av hans sjefers etter at denne hadde besøkt et lignende seminar, som hadde bragt ham selv dit.

PARIS

Det er en ideologi som, etter min mening, har rett till å finnes i undervisningen — den absolutte ærlighetens ideologi. Om den ikke finnes, er det ikke virkelig undervisning. Fra den absolutte kjærlighetens ideologi kommer en konstruktiv omsorg for andre menneskers velferd i samfunnet. Skaper ikke skolen denne konstruktive omsorgen, har den feilet.

Det var den australske undervisningsministeren Kim Beazley som sa dette under et møte med franske lærere. Undervisningsministeren deltok i UNESCOs møte i Paris.

Om jeg tror at jeg har rett til å tvinge mine egne politiske og økonomiske overbevisninger på barna, har jeg en feil forestilling om deres menneskeverd, sa han. I forholdet til Australias urbefolkning som har en helt annen kultur enn oss, har vi prøvd å lære oss at vi skal holde fingrene borte og la dem finne deres eget menneskeverd.

Undervisning utført på den rette måten øker livets kvalitet og verdi, sa han.

GØTEBORG

Det er ikke populært i dagens verden å ha en tro, men er det ikke likevel hva verden trenger og svaret på alle problemer? Jeg mener det er det. Vi er nødt til å leve for noe meget større enn tidens idoler.»

Det er 18-årige Annette Hellekant, gymnasiast fra Göteborg som sier dette. Etter et sju måneders studieopphold i Tirley Garth har hun lært som hun selv sier, «å leve kristendommen». I løpet av høsten har hun arrangert en rekke film-

Forts. neste side

og diskusjonskvelder om MRA for sine venner. Hun arrangerte den europeiske aksjonsgruppens besøk i Göteborg der gruppen fikk møte ungdom, skolefolk og folk fra industrien.

GENÈVE

Skuespillerinnen Phyllis Konstam var spesiell gjest i det populære programmet «Les Oiseaux de nuit» i sveitsisk fjernsyn fra Genève. Programmet går ut til den fransktalende delen av Sveits og til tusener av hjem i Frankrike. Phyllis Konstam ble intervjuet om sin karriere, sitt ekteskap med tennisstjernen Bunny Austin, og om sin tro. Hun sa at hennes tro ikke var en aspirin

som skulle få henne til å føle seg bedre, eller et «opium for folket», men at Jesus Kristus hadde visjon for menneskeheten og for et nytt samfunn. Hun snakket også om det ansvar som påligger kunstnere i en tid med så meget vold. Avisen *La Suisse* skrev at fru Konstam strålte av «varme og generøsitet» og at hennes fransk var farget av en «Shakespearsk eksent».

NAIROBI

Kenyas fjernsyn viste nylig dokumentarfilmen om den svarte sør-afrikanske lederen William Nkomo i den beste sendetiden om kvelden. En del skoler brukte programmet i undervisningen.

Når snørydding blir mer enn mosjon

La Jacobsen Imperial snøfreser hjelpe Dem.

2 modeller:

7 eller 8 HK,

65 eller 75 cm arbeidsbredde.

Startsikker.

Effektiv.

Lettvint.

Spør etter Jacobsen hos

Reinhardt Maskin A-S

4601 Kristiansand S

Avd.: Østre Aker vei 101

Oslo 5

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A SABA

ACEROLA PLUS

Naturligt C-vitamin

från Acerola Körsbär, Nypon, Svarta Vinbär och Paprika.

Acerola Plus tillverkas i tropikerna. Acerola Körsbär växer i Västindien. Frukten är 28 gånger rikare på C-vitamin än apelsin.

Redan 1945 lade professor Asenjo fram de vetenskapliga bevisen om fruktens enastående höga C-vitaminhalt.

ACEROLA PLUS säljs som tabletter och instantdryck i HÄLSOKOSTAFFÄRERNA.

Goda tuggbara tabletter i förpackningar om 50 st, 100 st, 250 st och 750 stycken. C-vitamin-halt 100 mg per tablett. Finns även i starkare dosering 300 mg och 500 mg per tablett.

Som instantdryck osötad 2000 mg per tesked och sötad 1000 mg per tesked.

JUST NU SÄLJS ACEROLA PLUS om 40 tabletter och 100 tabletter på TREVLIGT PRESENTGLAS. LÄMPLIG JULKLAPP. Pris 40 st 8.90 — 100 st 15.70.

IMPORT. Naturprodukter. Storgatan 4 - 703 61 Örebro, tel. 019/18 33 60. Även postorder expedieras — om inte Acerola Plus finns på er plats

Adjunkt Edvard Brøvig
Vallvn. 13
1342 JAR

BATPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS